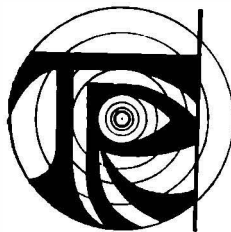

comprehenșiune a unui medic de suflute. Interpreta Juristei este Ileana Cernat. Între protagoniști se stabilesc reacții sufletești, aș zice, reflexe, ca între medic și bolnav, ca între părinte și copil, iar, prin spectacol, înregistrăm o mișcare subtilă a psihologicului în moral, pe care cei doi actori o realizează nuanțat, poate cu și mai multă sinceritate decât există în text.

Comportamentul uman poate fi și paradoxal. Minciuna poate căpăta valențele morale ale adevărului, când i se falsifică, psihologic, scopul. Astfel, putem vorbi despre minciunile pioase. Jurista în cauză se implică în minciună, în mod sincer, când crede că poate să încerce astfel tăria sentimentelor prietenului de odinioară (minciună sentimentală). Acesta o încredințează, în mod sincer, că nu se află în culpă pentru luare de mită, dezvoltându-i la sfârșit adevărata culpabilitate (minciuna preventivoare). Culpabil se vedește a fi și prietenul comun al celor doi protagoniști (interpretat, cu aceeași sinceră implicare, de către Nicolae Iliescu); acoperind, sub masca principialității, relațiile sale adulterine și micimea caracterului, minciuna lui omăgiază adevărul. Se minte din timiditate, din derută, ca bătrînul pensionar (interpretat de Adrian Georgescu), dar se minte și pentru încercarea tăriei de caracter; este minciuna de utilitate practică a Procurorului-șef, care refuză să-i retragă cazul anchetatorului, la cerea acestuia, motivînd că nu are pe altcineva disponibil (interpretă, Irina Petrescu). Toți acești oameni se mint reciproc, detestînd minciuna, sincer detestînd-o, dar ea pătrunde în țesătura lor sufletească, cuibărindu-se în momentele lor de teamă, de lipsă de voință. Sufletul omului e în luptă continuă cu sine, întru revelarea adevărului, care e un câștig, desigur, pentru reluarea unei vieți morale, dar, câteodată, un câștig ce se plătește printr-o singurătate nedreaptă. Acest spectacol, semnat de Eugen Todoran, se înscrie ca o împlinire meritorie a unei opțiuni repertoriale interesante a redacției de teatru TV.

Constantin RADU-MARIA

Moment de cultură teatrală

Neobișnuit de puțin generos cu premiile, programul lunii iunie la teatrul radiofonic a cuprins doar un spectacol nou (în loc de 2—3 pe săptămînă, cite se difuzau pînă acum). Este vorba despre *Verișoara Bette* de Balzac, text și montare (Constantin Dinischiotu) întru totul onorabile, dar întru nimic deosebite de producția curentă. Iată de ce ne-am oprit, pentru cronică din acest număr, la o emisiune ce nu poartă mențiunea „premieră”, dar este — ca realizare, ca răspuns la o îndatorire culturală însemnată a radioului — exemplară: *Profil teatral: Gina Patrichi*, emisiune semnată de Ecaterina Oproiu.

Aceste portrete — atît de utile, atît de semnificative în perspectiva timpului — nu sînt un lucru nou în practica radioului. De cele mai multe ori, însă, ele reprezintă o inseriere de date, de informații, conțin aprecieri critice, o selecție de fragmente din piesele interpretate. Util, interesant, dar destul de convențional. Și în profilul Ginei Patrichi am găsit date, informații (chiar foarte bogate), aprecieri critice, exemplificări, totuși, nimic nu amintea formula știută: „viața și opera lui...”, cu iz de manual școlar. Emisiunea a înfățișat nu numai o carieră artistică, ci a descifrat — cu migală, cu pricepere, cu pasiune și, mai ales, cu har — liniile de forță, unghiurile umbrite, resorturile ascunse ale unei autentice personalități artistice.

Nimic mai fals, mai antipatic decît expresia „Am citit pentru dumneavoastră”, „Am văzut pentru dumneavoastră”, pe care, din păcate, o întîlnim destul de frecvent în presă. Paradoxal, emisiunea ne-a amintit de repudiată, și repudiabila, formulă. Sigur că Ecaterina Oproiu nu a văzut „pentru noi” spectacolele în care a jucat, de-a lungul anilor, Gina Patrichi, dar, în mod cert, ne-a ajutat pe noi să vedem ce este deosebit, ce se cuvine a fi reținut în creațiile scenice ale actriței.

Autoarea portretului a evitat cu grijă tonul instructiv-didactic, ca și tonul ziaristic-informativ, clădind întregul material în jurul unei convorbiri cu eroina emisiunii; convorbire „furată” pe banda de magnetofon fără știrea actriței (așa

ni s-a spus și chiar așa părea a fi), convorbire pe care nici un moment n-o poți numi „interviu”, în asemenea măsură lipsește sugestia prezenței publicului, pentru care vorbesc, de fapt, interlocutorii. Tonul făcea și mai vie, mai emoționantă senzația de comunicare reală, sinceră; n-au fost eliminate replicile întretăiate sau rămase neterminate, fireștile momente de pauză. Absența intonației oficiale nu a făcut însă loc aerului de familiaritate ostentativă, de „șuetă” feminină, pe care o bănuiești însoțită de dulceturi și cafelețe. Doi oameni de cultură discutau, cu firească seriozitate și cu la fel de

firească simplitate, despre teatrul-pati-mă și teatrul-profesie, despre un drum artistic cu sulșuri, coborâșuri, revelații, meandre. Atât de atent gândită, cu atâta rigoare construită, încît părea deplin spontană, emisiunea se reține, pentru că nimic nu e întimplător, totul are un rost, e la locul cuvenit, inclusiv gustul dulce-amărui al melodiei din filmul „Casa-blanca”.

O emisiune pe care sigur nu o vom confunda cu atâtea altele, pe care nu o vom uita, la două ceasuri după difuzare...

Cristina DUMITRESCU

CENTENAR V. MAXIMILIAN

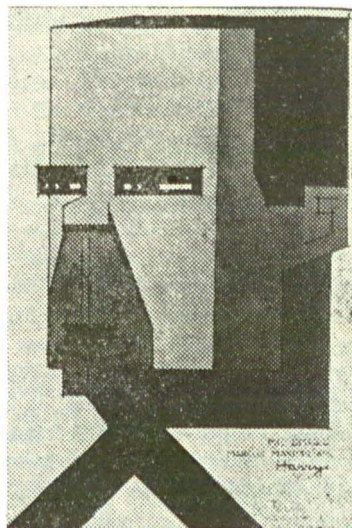
Cînd dădea în floare opereta...

...și lavaliera „frumoasel epoci” încă se arbora cu delicii mondene, miezul de vară bucureștean al anilor 1904 ră-suna, sub castanii seculari ai parcului Oteteleşanu, de vocile lui Leonard, Maximilian, Ciucurette...

Strauss, Offenbach, Zeller, Kalman, Millöcker — numele de afiș ale Vieni, Romei și Parisului — găseau, în trupa tenorului C. Grigoriu, interpreți ideali pentru muzica lor de mare virtuozitate. „Basul comic” V. Maximilian poza, în rolurile care îl făcuseră celebru, pentru ilustrate păstrate și azi — cine știe? — în vechi scrinuri. Bărbatul robust, luminos, cu expresivitatea actorului popular, cucerise greu scena lirică. Născut „alaltăieri”, în 1882, în casele părinților „de peste gara” Buzăului și înregistrat de vesela peniță a stării civile în luna lui cireșar, băiatul sărman dar tenace e sprijinit de „funcționarul” I. L. Caragiale să intre în Conservatorul dramatic.

C. Nottara îl hărăzește repertoriului comic, iar soarta, trupelor de turneu și de mizerie ale lui Al. P. Marinescu și N. Poenaru. Abia în ansamblul lui C. Grigoriu — care va juca în teatrul nostru liric rolul avut de compania Davila în teatrul de proză — își află stilul ce va contribui, în generosul cadru al trupei, la biruința operetel.

Cu soții Bulandra și G. Storin fundea-ză, în 1923, teatrul ce-i va absorbi ener-giile două decenii, în ipostază de actor dramatic. Shakespeare, Molière, Gogol,

**Caricatură
de
Harry
Brauner**

V. Alecsandri, G. M. Zamfirescu, G. Ci-prian, V. Eftimiu sînt dramaturgii slujiți de el cu harul ce așază artistul cuvîntului în primul rînd al generației. Generație numită a lui Tony Bulandra, Ion Ma-nolescu, Marioara Voiculescu, Tănase, Maria Filotti, G. Storin, G. Vraca...

Alături de cel mai mulți dintre ei, va intra, victorios, în zodia teatrului romă-nesc din anii puterii populare. Pe scena Teatrului Armatei, artistul poporului Vla-dimir Maximilian impune noua operetă românească, cu ritmurile inspirate din melosul național și cu subiecte patrio-tice. Pasiunea și prestigiul unei jumătăți de secol de artă au dat vigurosului bă-trîn mulțumirea deplină a datoriei îm-plineite pînă la capăt.

I. N.